

Aanvullende gegevens

Inv. nr. 192

Dorp Hei- en Boeicop

Gemeente Zederik

Eigenaar SIMAV (sinds 2008)

Type wipwatermolen

Functie tot 1945 het bemalen van de polder Neder-Heicop

Bouwjaar onbekend

Opvoerhoogte bij zomerpeil 1,20 meter bij winterpeil 1,40 meter

Vlucht 25,40 m

Wiekvorm Oud-Hollands

Bovenas De Prins van Oranje, 's Gravenhage, nr. 1159 (1878)

Roeden binnenroede: Derckx Constructie, Beegden, nr. 403 (1981)

buitenroede: Derckx Constructie, Beegden, nr. 402 (1981)

Wateras vrijwel zeker De Prins van Oranje, 's Gravenhage (jaar onbekend)

Sintelstuk De Prins van Oranje, 's Gravenhage (gietjaar wellicht 1873)

Scheprad diameter: 5,80 m breedte: 0,39 m

Historie en technische bijzonderheden

Op 6 augustus 1622 vond de aanbesteding plaats voor de vernieuwing van de ondertoren van de molen, alsmede van de voor- en achterwaterloop, het waterwiel en het onderrondsel of de schijfloop.

De werkzaamheden werden uitgevoerd door Cornelis Gerritszn. uit Hei- en Boeicop.

Huidige ondertoren

De huidige ondertoren en koker van de molen zijn duidelijk 17de eeuws. Of een en ander echter dateert uit 1622 of 1642 is niet duidelijk.

Brand

Op 21 februari 1641 brandde namelijk een van de beide molens van de polder tot de grond toe af. De heer van Brederode verleende in 1642 toestemming om tweederde deel van de herbouwkosten van de nieuwe molen om te slaan over de landeigenaren in de polder en eenderde deel over de gebruikers van die landen.

De naam van de molen geeft de ligging ervan in de uiterste Zuidwesthoek van de polder aan, een kleine honderd meter ten oosten van het Merwedekanaal.

Voor de kanalisatie van dit kanaal (toen nog Zederik geheten) sloeg de molen direct op deze watergang uit, nadien door middel van een gegraven voorboezem. De ruime kolk direct ten westen van de molen is een restant van de vroegere loop van het kanaal.

Tweede Wereldoorlog

Na de Tweede Wereldoorlog werd een dieselmolaal in gebruik genomen en werd de molen buiten bedrijf gesteld. Het onderhoud aan de molen bleef vervolgens uit.

Op 7 februari 1957 ontving het polderbestuur een schrijven van de Provinciale Waterstaat waarin het eraan werd herinnerd aanspraak te kunnen maken op een subsidie van 90% in de kosten van eventueel herstel van de Hoekmolen in het kader van de wet Bescherming Waterstaatswerken in Oorlogstijd (B.W.O.). Het schrijven werd ter kennisneming aangenomen.

Verkoop molen

Nadat het polderbestuur de molen in 1959 en 1960 zonder resultaat aan de Stichting tot Instandhouding van Molens in de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden en aan de gemeente Heien Boeicop had aangeboden, werd op 19 april 1960 een verzoek aan de provinciale molencommissie gericht om de molen te mogen slopen. Pas hierna werden door het gemeentebestuur samen met de vereniging De Hollandsche Molen activiteiten ontplooid om de molen te behouden. Op 6 oktober 1960 tenslotte besloot de verenigde vergadering van het hoogheemraadschap van de Vijfheerenlanden de Hoekmolen aan te kopen van de polder Neder-Heicop.

De officiële verkoop van de molen, samen met het molenaarshuis, vond plaats op 21 augustus 1963 voor het symbolische bedrag van één gulden. Hiermee nam de nieuwe eigenaar de verantwoording op zich de molen te restaureren en in bedrijfsklare toestand te houden. Reeds in maart 1963 was men aan de restauratie begonnen en op 30 september werd de molen in maalvaardige staat opgeleverd.

Reorganisatie

Door de reorganisatie van heemraadschappen en waterschappen werd op 1 januari 1984 het Hoogheemraadschap van de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden de eigenaar van de Hoekmolen. In 1981-1982 heeft de molen opnieuw een belangrijke restauratie ondergaan.

Er werden onder andere een nieuw wienenkruis en stormbint aangebracht. Tevens werden de krimpuren en de achterwaterloop gedeeltelijk vernieuwd.

Een jaar later werd het herstel van de voorwaterloop en de noordelijke sprenkelstraat ter hand genomen. Bij een van de vorige herstellingen werd het oorspronkelijke kruihaspel vervangen door een kruilier.

VERSIERINGEN EN INSCRIPTIES

Karakteristieke opengewerkte makelaar met windwijzer waarin de letters HM voorkomen die vrijwel zeker in verband kunnen worden gebracht met de naam van de molen.

Boven de westelijke toegangsdeur bevindt zich een halfrond bovenlicht met een driehoekig gevormde omlijsting.

In de borstnaald is het jaartal 1981 gehakt dat herinnert aan de in dat jaar uitgevoerde restauratie.

Overgenomen uit het boek: "Van maalwerktuigen tot cultuurmonumenten" van de Stichting Publikaties Alblasserwaard en Vijfheerenlanden.